

СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ У ТЕСТОВОМУ КОНТРОЛІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ГРУП

Корягін В. М. д. пед. н., д. фіз. вих., проф.

Блават О. З. к. фіз. вих., доц.

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. Розглянуто питання методики оцінювання у системі тестового контролю у фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп.

Ключові слова: контроль, оцінювання, студент, спеціальна медична група.

Вступ. Процес контролю у фізичному вихованні спеціальних медичних груп (далі СМГ) поділяють на тестування та оцінювання. Оцінювання у науковій літературі визначається як «збір інформації та використання її з метою сформування оціночних суджень, які використовують у процесі прийняття педагогічних рішень» [1, 4]. Комплексний аналіз доробку з цього питання [1–4] показав, що чільне місце у досягненні ефективності фізичного виховання студентів СМГ є об'єктивне оцінювання та вірна інтерпретація результатів тестового контролю.

Фахівці галузі вважають [1–4] оцінювання ключовим чинником впливу у фізичному вихованні загалом. На відміну від інших навчальних предметів у ВНЗ, ефективність фізичного виховання у СМГ визначається покращанням стану здоров'я, й, відповідно, підвищенням якості життя студентів цих груп.

Відтак, проблема оцінки та оціночної діяльності – одна з найактуальніших як у теорії фізичного виховання СМГ, так і у практиці. Оцінювання результатів фізичного виховання у СМГ має довгострокові наслідки. Саме оцінювання надає змогу виявити рівень досягнень студентів на

певному етапі фізичного виховання та вчасно вжити необхідних коректуючих заходів для забезпечення успішності кінцевих результатів [3]. Поряд із тим, постає багато питань щодо ефективності системи оцінювання тестового контролю у СМГ.

Мета роботи – систематизувати теоретичні засади методики оцінювання тестового контролю у спеціальних медичних групах

Методи дослідження. Аналіз й узагальнення даних науково–методичної та спеціальної літератури, та загально-наукові методи теоретичного рівня: аналогія та синтез.

Результати досліджень та їх обговорення. Педагогічна оцінка результатів тестових вимірювань є завершальним етапом тестування. Оцінити результати тестових випробувань у фізичному вихованні означає установити рівень розвитку досліджуваних параметрів [2, 4]. Згідно з теорією оцінок [1], оцінювання у фізичному вихованні складається з кількох етапів:

- вибирається шкала, за допомогою якої можливе переведення результатів тестів в оцінки;
- відповідно до вибраної шкали результати тесту переводяться в бали;
- отримані бали визначають суму остаточної оцінки, яка порівнюється із нормами.

Завдання оцінювання полягає у співставленні індивідуальних досягнень студентів з модельними характеристиками та порівняння досягнень різних студентів під час виконання тестового завдання. Зважаючи на особливості контингенту СМГ, процедура оцінювання результатів тестового моніторингу студентів цих груп, як вважають спеціалісти [1, 3], вимагає дотримання ряду вимог:

- здійснення індивідуального та диференційованого підходу;
- дотримання теоретико-методичних основ тестового моніторингу у фізичному вихованні;
- урахування рівня психофізичного стану студентів;

– урахування динаміки особистих досягнень студентів.

Вважається, що ключовим чинником оптимізації системи оцінювання у СМГ має диференційований підхід. Нині існують різні підходи до цього питання, проте загалом на думку науковців [1–4], упровадження диференційованого підходу є визначальною ланкою та основним чинником забезпечення достеменності контролю.

Відповідно до концепції, прийнятої розроблювачами тестів, можна сформулювати ще одну групу вимог, що регламентують систему оцінювання у СМГ: форма оцінювання результатів тестування повинна бути індивідуалізована [1, 2]. Вважається, що це дає змогу урахувати динаміку особистих досягнень студентів у процесі занять.

Спеціалісти наголошують на особливому значенні розробки належних норм для забезпечення ефективності оцінювання тестового контролю. Результати практичного досвіду свідчать, що для оцінювання у СМГ доцільно використовувати метод індексів [3]. Вважається, що саме цей метод дає можливість значною мірою ураховувати індивідуальні особливості студентів.

Чинні шкали, які використовуються для оцінки результатів тестування і мета їхнього застосування полягає у визначенні міжіндивідуальних відмінностей [1]. Проте, у практиці фізичного виховання СМГ викладачі постійно стикаються ще з однією проблемою: оцінка результатів періодичного тестування одного і того ж студента на різних етапах фізкультурно-оздоровчих занять. Для урахування динаміки особистих досягнень студентів з відхиленнями у стані здоров'я у тестових випробуваннях повинні використовуватись індивідуальні норми, які засновані на порівнянні отриманих показників у різних тестових випробуваннях одного студента. Необхідність їхнього визначення зумовлена суттєвою різницею у психофізичному стані студентів СМГ, що пояснюється особливістю наявних функціональних порушень в організмі. Норми формуються для певної групи осіб і, відповідно, є придатними тільки для цієї групи: вимога релевантності та репрезентативності

норм [2]. Ці характеристики відображають їхню придатність для оцінки тестового моніторингу у СМГ.

Оцінка, як уніфікований вимірник результатів тестового контролю, може бути ефективною, якщо вона справедлива і з користю використовується у практиці [1, 4]. Вона є залежною від критеріїв, на основі яких оцінюються результати тестів. В основі оцінки – дві групи критеріїв: еквівалентні (з рівним числом балів) й нееквівалентні (чим більше число балів, тим вище досягнення). Еквівалентними вважають досягнення, доступні однакової кількості осіб однієї статі і віку [4]. Проте, коли мова йде про студентів різних нозологічних груп, то тут необхідні додаткові дослідження, так як вказані критерії не завжди сумісні.

У практиці фізичного виховання вважають доцільним використання наступних критеріїв:

- рівність тимчасових інтервалів при складанні тестових випробувань;
- рівність обсягів навантажень, які необхідно затратити на досягнення певних норм;
- рівність співвідношення між кількістю студентів, які виявились спроможними їх виконати.

Використання достеменних критеріїв дозволяють порівнювати досягнення студентів на основі певних нормативних показників. Індивідуальні критерії мають у своїй основі порівняння отриманого результату з тим досягненням, яке студент показав раніше [2]. Вони мають виняткове значення для оцінки динаміки психофізичного стану і для індивідуалізації корегуючих впливів, спрямованих на його розвиток.

Висновки. Займаючи чільне місце у досягненні результативності фізичного виховання студентів СМГ, оцінка результатів є основою управління у цьому процесі та чинником, який забезпечує виконання функцій контролю.

Узагальнивши характерні особливості методики оцінювання системи тестового контролю у фізичному вихованні студентів з відхиленнями у стані здоров'я, визначаємо, що воно першочергово повинне мати оздоровчу

спрямованість з урахуванням індивідуальних темпів покращання психофізичного стану студентів. Останнє передбачає внесення коректив в організаційну структуру цього процесу на основі установаження об'єктивних діагностичних критеріїв та використанні достеменних оціночних шкал.

Подальші дослідження спрямовані на розроблення технології комплексного оцінювання результатів тестового контролю у фізичному вихованні студентів СМГ.

Список використаної літератури

1. Красников А. А. Тестирование: теоретико-методические знания в области физической культуры и спорта / А. А. Красников. – М. : ФиС, 2010. – 176 с.
2. Корягин В. М. Тестовый контроль в физическом воспитании : монография / В. М. Корягин, О. З. Блавт. – Germany : LAP LAMBERT Academic Publishing is a trademark of : OmniScriptum GmbH & Co. KG, 2013. – 144 с.
3. Корягин В. М. Фізичне виховання студентів у спеціальних медичних групах : навч. посіб. / В. М. Корягин, О. З. Блавт. – Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 488 с.
4. Ланда Б. Х. Методика комплексной оценки физического развития и физической подготовленности / Б. Х. Ланда. – М. : Сов. спорт, 2004. – 192 с.